

Nr 107

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överförande till Sverige av vissa sjuka flyktingar; given Stockholms slott den 14 mars 1958.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Rune B. Johansson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta om överförande av ytterligare grupper sjuka flyktingar från bl. a. Österrike.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1958.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för social- och finansdepartementen anmäler chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Johansson, fråga om överförande till Sverige av vissa sjuka flyktingar jämte deras anhöriga samt anför därvid följande.

Föreliggande framställning

I en av utrikesdepartementet i avskrift överlämnad skrivelse har österrikiske inrikesministern framhållit, att 1 procent av de ungerska flyktingarna i Österrike lider av öppen tuberkulos samt att omkring 5 procent av dem icke har möjlighet att utvandra på grund av att de tidigare lidit av denna sjukdom. Han hemställer därför, att ytterligare ett antal tuberkulos-sjuka flyktingar måtte mottagas i Sverige.

Yttranden

Över framställningen har yttranden avgivits av statens utlänningskommission, medicinalstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen.

Utlänningskommissionen vill icke motsätta sig att det antal tuberkulos-sjuka flyktingar med anhöriga, som medicinska och ekonomiska resurser medger, överföres till Sverige från Österrike.

Medicinalstyrelsen framhåller, att möjligheter finns att på sanatorier i Sverige mottaga ytterligare ett antal utländska tuberkulospatienter. Till en början torde dock endast omkring ett 50-tal flyktingar från Österrike kunna beredas vård.

Arbetsmarknadsstyrelsen anför, att då sjuka flyktingar visat sig tillfriskna relativt snabbt och arbetsplaceringen av dem och deras anhöriga kunnat genomföras utan större svårigheter, möjligheter bör föreligga att under första kvartalet 1958 mottaga ytterligare tuberkulos-sjuka flyktingar från Österrike.

Departementschefen

Under åren 1950—57 har för varaktig vistelse och vård i Sverige mottagits nära 800 tuberkulossjuka flyktingar, vilka här erhållit sanatorievård. Även de sjukas anhöriga har om möjligt överförts hit. Över 200 av tuberkulosfallen har utgjorts av ungerska flyktingar, som kommit hit efter händelserna i Ungern i slutet av år 1956. De övriga har till större delen varit flyktingar av europeisk nationalitet från läger i bl. a. Österrike, Italien och Grekland. Ett 40-tal har överförts från Kina. Som framgår av vad jag uttalat i 1958 års statsverksproposition under anslaget till Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utläningar (XI ht, p. 139) har resultatet av den vård de sjuka flyktingarna erhållit varit mycket tillfredsställande. Vårdtiden har uppgått till i genomsnitt endast 3 månader och de flesta har efter friskskrivning kunnat inplaceras på den svenska arbetsmarknaden. Jag vill nämna, att f. n. endast drygt 50 flyktingar ligger kvar på sanatorium.

I Österrike finns f. n. omkring 18 000 ungerska flyktingar, av vilka större delen önskar utvandra till annat land. Vid läkarundersökning av 14 000 av dessa flyktingar har mer än 300 befunnits sannolikt lida av öppen tuberkulos.

I föreliggande framställning har från österrikisk sida vädjats till Sverige att mottaga ytterligare ett antal av de tuberkulossjuka flyktingarna. Utlänningskommissionen har förklarat sig icke vilja motsätta sig överföring av det antal tuberkulossjuka flyktingar jämte anhöriga, som de medicinska och ekonomiska resurserna medger. Medicinalstyrelsen har i sitt yttrande ansett det möjligt att till en början mottaga ytterligare omkring 50 tuberkulosfall för sanatorievård. För egen del vill jag understryka den stora humanitära betydelse det skulle ha om så många som möjligt av de kvarvarande sjuka ungerska flyktingarna i Österrike kunde beredas vård i Sverige. Enligt vad medicinalstyrelsen numera under hand upplyst torde platser på svenska sanatorier kunna ställas till förfogande på en gång för ett betydligt större antal flyktingar än styrelsen tidigare förutsatt, därest varsel ges i god tid före mottagandet. Jag finner därför, att starka skäl talar för bifall till den österrikiska framställningen. Med hänsyn till att icke alla ifrågavarande flyktingar torde vara villiga att resa till Sverige eller lämpade för en sådan överföring och då det är önskvärt att den ungefärliga omfattningen av aktionen närmare angives, förordar jag, att omkring 200 sjuka flyktingar jämte anhöriga överföres hit.

Kungl. Maj:t erhöll genom beslut av 1955 års riksdag bemyndigande att besluta om mottagande i Sverige för varaktig vistelse och vård av mindre grupper sjuka flyktingar och deras anhöriga. Det avsågs härvid röra sig om grupper på omkring ett 30-tal sjuka och ett mindre antal anhöriga. Under den förutnämnda punkten i statsverkspropositionen har jag förut-

satt, att motsvarande bemyndigande skall gälla även för budgetåret 1958/59.

Då den nu aktuella överföringen av flyktingar synes komma att avse ett betydligt större antal än som ifrågasatts i bemyndigandet torde frågan böra underställas riksdagen. Jag föreslår sålunda, att Kungl. Maj:t erhåller bemyndigande att under budgetåren 1957/58 och 1958/59 besluta om mottagande i Sverige för varaktig vistelse och vård av tillsammans omkring 200 sjuka ungerska flyktingar och deras anhöriga från läger i Österrike. Då det är angeläget att flyktingaktionen kan genomföras så snart som möjligt, bör — därest riksdagen ej har någon erinran häremot — det förberedande arbetet med uttagning och överföring av flyktingarna få igångsättas redan i april 1958.

En överföring av större flyktinggrupper än tidigare även från andra länder än Österrike kan emellertid komma i fråga. Jag föreslår därför, att det genom 1955 års riksdagsbeslut givna bemyndigandet utvidgas att i fortsättningen gälla flyktinggrupper intill ett antal vid varje tillfälle om cirka 50 sjuka jämte anhöriga till dem.

De sammanlagda kostnaderna för Österrikeaktionen beräknas med nuvarande sanatorieavgift till i runt tal 2,2 miljoner kronor, varav Svenska röda korset lovat bidra med drygt en miljon kronor av medel, som insamlats för Ungernhjälpen, och staten svarar för resten.

Till kostnaderna för vården och omhändertagandet av de sjuka ungerska flyktingarna har Svenska röda korset sålunda utlovat bidrag med minst 200 000 kronor. Övriga kostnader för sanatorievård m. m. torde få bestriidas från det förenämnda anslaget till Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlänningar. Dessa kostnader synes till största delen komma att belasta budgetåret 1958/59 och torde rymmas inom det för nämnda budgetår föreslagna anslagsbeloppet om en miljon kronor. Därest den genomsnittliga vårdtiden blir längre än som beräknats eller beslut fattas om en höjning av vårdavgiften — varom förslag väckts — torde dock anslaget komma att överskridas.

Beträffande kostnaderna för överföringen av flyktingarna i Österrike kommer bidraget från Svenska röda korset att avse utgifterna för transporterna av de sjuka flyktingarna och deras anhöriga samt för de anhörigas omhändertagande under den första tiden i Sverige m. m. Vissa andra kostnader — t. ex. för administrationen, sociala bidrag, startlån m. m. — torde liksom f. n. få bestriidas från anslag under femte huvudtiteln.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att besluta om överförande till Sverige av vissa sjuka flyktingar i enlighet med vad i det föregående angivits.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven-Olof Hedengren
